

ELŐTERJESZTÉS

a Sátoraljaújhely Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi önzonosság védelméről szóló 16/2025. (VIII. 21.) önkormányzati rendelete hatályon kívül helyezésére

I. Általános indokolás

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Alaptörvény tizenötödik módosításával megteremtett alkotmányos célkitűzések, valamint a helyi önzonosság védelméről szóló 2025. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Hövtv.) felhatalmazása alapján Sátoraljaújhely Város Önkormányzata megalkotta a helyi önzonosság védelméről szóló 16/2025. (VIII. 21.) önkormányzati rendeletét (a továbbiakban: önzonossági rendelet). A szabályozás alapvető célja a település hagyományainak, társadalmi rendjének, kulturális örökségének és közösségi érdekeinek megőrzése és védelme volt.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal 2026 márciusában szakmai segítségnyújtást kezdeményezett azon települések körében, akik éltek a helyi szintű szabályozás lehetőségével. A segítségnyújtás során a Kormányhivatal rávilágított arra, hogy a Hövtv. felhatalmazása alapján megalkotott helyi normáknak rendkívül szigorú és összetett szakmai feltételrendszernek kell megfelelniük.

A törvényességi felügyeleti szempontok alapján a hatályos rendeletünk több ponton felülvizsgálatra szorult az alábbiak szerint.

Jogszabályi hierarchia és hatásköri korlátok tekintetében a Kormányhivatal észrevételei szerint bizonyos szabályozási elemek *(például a lakcímlétesítés korlátozása vagy a büntetlen előélethez kötött feltételek)* olyan területeket érintenek, amelyek szabályozására kizárólag törvényi szinten van lehetőség. Az önkormányzati jogalkotás nem terjeszkedhet túl a törvény által adott felhatalmazáson, és nem állapíthat meg olyan jogkövetkezményeket, amelyek magasabb szintű jogszabályba ütköznek.

A szakmai segítségnyújtás kiemeli továbbá, hogy a betelepülési feltételek meghatározása során nem alkalmazható olyan megkülönböztetés, amely az egyenlő bánásmód követelménye szerinti „védett tulajdonságokra” *(pl. vagyoni helyzet, iskolai végzettség)* támaszkodik.

A rendelet 2025. szeptemberi hatálybalépése óta eltelt időszak tapasztalatai azt mutatják, hogy az alanyi mentesség igazolására vonatkozó kérelmek száma kiemelkedően magas volt. Az ügyek jelentős részében a kérelmezők igazoltan rendelkeztek a törvényben vagy rendeletben meghatározott mentességi jogcímekkel, így mentesültek a korlátozások alól. Ez a folyamat a Sátoraljaújhelyi Polgármesteri Hivatal számára aránytalanul nagy adminisztrációs terhet generált, miközben a mentességek magas aránya miatt a szabályozás érdemi célkitűzéseit nem tudta hatékonyan szolgálni.

A szakmai segítségnyújtásban foglalt szempontok szerinti átdolgozás várhatóan – a törvényi mentességi kör kógens jellege miatt – a továbbiakban is hasonlóan magas mentességi arányt

eredményezne, így a rendeletmódosítás érdemi hatás nélkül növelné a lakosság, az egyéb szervek és a hivatal adminisztratív kötelezettségeit.

A Hövtv. szigorú korlátokat állít a rendelet módosíthatóságának száma tekintetében, miszerint a hatályos önazonossági rendelet módosítására kizárólag egyszer van az önkormányzatoknak lehetősége. Tekintettel arra, hogy a szakmai segítségnyújtásban foglalt észrevételek a rendelet érdemi részét érintik, a jogbiztonság és a tiszta jogalkotási környezet megteremtése érdekében szakmailag megalapozottabb döntés a fenti rendelet hatályon kívül helyezése, mint annak módosítása.

A törvényességi kockázatok minimalizálása, a jogharmonizáció biztosítása, valamint a célszerűségi és hatékonysági szempontok figyelembevétele érdekében javasolt a Sátorlajújhely Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi önazonosság védelméről szóló 16/2025. (VIII. 21.) önkormányzati rendelete hatályon kívül helyezése.

II. Részletes indokolás

1.§-hoz: a helyi önazonosság védelméről szóló 16/2025. (VIII. 21.) önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezéséről rendelkezik.

2.§-hoz: a rendelet hatálybalépésének időpontját tartalmazza.

III. Előzetes hatásvizsgálat

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. § (1) bekezdés szerint az önkormányzati rendeletek esetében előzetes hatásvizsgálatot kell végezni és az előzetes hatásvizsgálat eredményéről a Képviselő-testületet tájékoztatni szükséges.

A rendelet társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásai:

A rendelet hatályon kívül helyezése nem jár negatív társadalmi következményekkel, mivel az elmúlt időszak tapasztalatai alapján a rendelet érdemi kontrollfunkciót – a törvény általi mentességek magas száma miatt – nem tudott kifejteni. Gazdasági szempontból a betelepülési hozzájárulás elmaradása nem okoz érdemi bevételkiesést az önkormányzat költségvetésében, mivel a mentességek miatt befizetések nem történtek.

A rendeletalkotás környezeti, egészségi következményei:

A rendelet kivezetése közvetlen környezeti vagy egészségi hatással nem jár. A település fenntartható fejlődése egyéb városfejlesztési és településképi eszközökkel biztosított.

Adminisztratív terheket befolyásoló hatások:

A hatályon kívül helyezés legjelentősebb pozitívuma az adminisztrációs teher csökkentés. A Polgármesteri Hivatal mentesül a nagy ügyszámú, de érdemi eredménnyel nem járó igazolási és ellenőrzési folyamatok alól. Megszűnik a többletfeladatot jelentő méltányossági és alanyi mentességi eljárások kezelése, ami lehetővé teszi a hivatali erőforrások hatékonyabb átcsoportosítását más közfeladatok ellátására. Az ügyfelek (lakosság) számára az adminisztrációs teher csökken, az ingatlanátruházási és lakcímbejelentési folyamatok egyszerűsödnek.

A jogszabály megalkotásának szükségessége, a rendelet megalkotásának elmaradása esetén várható következmények:

A hatályon kívül helyezést a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal szakmai segítségnyújtásában rögzített törvényességi és alapjogi észrevételek teszik szükségessé. A rendelet fenntartása jogbizonytalanságot okozna, és fennállna a törvényességi felügyeleti eljárás kockázata. A hatályon kívül helyezés elmaradása esetén az önkormányzat egy olyan alacsony hatékonyságú, de magas adminisztrációs költségű szabályozást tartana fenn, amely ellentétes az önkormányzati hatékonyság növeléssel kapcsolatos törekvésekkel.

A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek:

A hatályon kívül helyezés nem igényel többletforrást, személyi és szervezeti kapacitásokat szabadít fel. A korábban a rendelet végrehajtására fordított hivatali munkaidő és tárgyi eszközök a jövőben más, a lakosságot közvetlenül szolgáló feladatokra fordíthatók.

Indokolás közzétételét szükségesnek tartom.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására és az abban foglaltak elfogadására.

Sátoraljaújhely, 2026. április 16.

dr. Fazekas Márk Péter s.k.,
jegyző

IV. Normaszöveg

Rendelet-tervezet

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata Képviselő-testületének .../2026. (...) önkormányzati rendelete

a helyi önazonosság védelméről szóló 16/2025. (VIII. 21.) önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezéséről

[1] A rendelet alkalmazása során tapasztalt aránytalan adminisztratív terhek, az alanyi mentességek rendkívül magas száma miatti csekély szabályozási hatékonyság, valamint a jogharmonizációs szempontok a szabályozás fenntartását szükségtelessé teszik, valamint a jogbiztonság és a célszerűség követelménye, és a hatékony közigazgatás biztosítása érdekében a rendelet hatályon kívül helyezése indokolt.

[2] Sátoraljaújhely Város Önkormányzata Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, és a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 10. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 5/2024. (III.28.) önkormányzati rendelet 2. melléklet 1.1.2. pontja alapján véleményezési jogkörben eljáró Ügyrendi és Nemzetiségi Bizottság, valamint Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 5/2024. (III.28.) önkormányzati rendelet 2. melléklet 4. pontja alapján véleményezési jogkörben eljáró Gazdasági, Városfejlesztési és Vagyongazdálkodási Bizottság véleményének kikérésével a következőket rendeli el:

1. §

Hatályát veszti a helyi önazonosság védelméről szóló 16/2025. (VIII. 21.) önkormányzati rendelet.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.